

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 8P/293/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318203375
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:8318203375.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v právnej veci maloletých detí G. G., nar. X.XX.XXXX, G. G., nar. X.X.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné za účasti rodičov G. G., nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXX a N. G., nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXX o návrhu starej matky Y. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom R., Č.. Z. XX na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

Súd maloletého G. G., nar. X.XX.XXXX a G. G., nar. X.X.XXXX zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky Y. Y., nar. XX.X.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia.

Právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach.

Matka maloletých detí G. G., nar. XX.X.XXXX je povinná prispievať na výživu maloletého G.T. G. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima mesačne a na výživu maloletej G. G. vo výške 30% zo sumy životného minima mesačne vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné od právoplatnosti tohto rozsudku.

Otec maloletých detí N. G., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletého G.T. G. sumou 50 eur mesačne a na výživu maloletej G. G. sumou 50 eur mesačne vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Podaným návrhom sa stará matka maloletých detí domáhala, aby súd maloleté deti G. G., nar. X.XX.XXXX a mal. G. G., nar. X.X.XXXX zveril do jej náhradnej osobnej starostlivosti a zaviazal rodičov maloletých detí prispievať na ich výživu sumou po 50 eur mesačne na každé dieťa každého z rodičov. Vo svojom návrhu navrhovateľka uviedla, že rodičia maloletých detí dlhodobo nadmerne požívajú alkoholické nápoje a v poslednom období medzi manželmi často dochádza k vzájomným útokom a celkovo sa správajú agresívne. Raz maloletá G. počas hádky rodičov privolala hliadku polície a to dňa 4.7.2018, pričom polícia následne maloleté deti priviedla k navrhovateľke. Dňa 11.7.2018 sa situácia zopakovala. Obaja rodičia sa tak opili, že na seba začali útočiť a v ich domácnosti opätovne zasahovala polícia. Takéto situácie sa stávajú bežne a svedkami toho sú maloleté deti. Navrhovateľka bola so situáciou oboznámená aj zo strany pracovníkov úradu práce a navrhli, aby požiadala o zverenie maloletých detí do svojej starostlivosti, pretože opakované intervencie zo strany kolízneho opatrovníka nemali želaný účinok. Ani jeden z rodičov nechce pripustiť, že majú problém s alkoholom a na súčasnej situácii nechcú nič meniť. Preto podala navrhovateľka návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorému bolo vyhovené uznesením Okresného súdu Humenné č. 10P 78/2018 zo dňa 24.7.2018 a keďže boli prázdniny, maloleté deti sa zdržiavali u starej matky, ale svoj voľný čas trávil aj u rodičov v predajni.

2. Zo strany starej matky bol predložený výpis z registra trestov, rodné listy maloletých detí, potvrdenie o výške príjmu za rok 2017 - čistý príjem 5 534,99 eur, doklad Sipo za 10/2018 - nájomné 101,75 eur, elektrina 22 eur, mzdový list za rok 2017, faktúra spoločnosti O2 Slovakia zo dňa 8.11.2018 na sumu 22,87 eur, zo dňa 8.11.2018 na sumu 15 eur, výpis z účtu prvej stavebnej sporiteľne za rok 2018 zo dňa 6.11.2018, oznámenie o dlžnej sume zo dňa 5.11.2018 - 6 580,78 eur.

3. Zo správ Základnej školy, C. XXXX/X, R. zo dňa 21.12.2018 vyplýva, že maloletý G. G. bol v tom čase žiakom 8. ročníka, jeho prospech je priemerný až slabý, aj keď jeho rozumové schopnosti sú na vyššej úrovni. Príčinu škola vidí v nedostatočnej príprave a nezájmu o učenie. Menovaný nerešpektuje školský poriadok, vyučujúcich, správa sa drzo, používa vulgárne výrazy. Na hodinách vyrušuje, správa sa povýšenecky, nepracuje podľa pokynov, nenosí si školské pomôcky. Pokiaľ chce, vie sa správať aj dobre. Školská dochádzka je dobrá. Stará mama sa zúčastňuje rodičovských združení a otec sa zaujíma o prospech a správanie sa žiaka.

Maloletá G. G. bola v tom čase žiačkou 5. ročníka. Patrí k výborným žiakom triedy. Jej dochádzka je vzorná. Je uzavretá, preto nie je možné posúdiť, čo prežíva a čo cíti. Jej správanie sa v škole nezmenilo. Rodičovských združení sa zúčastnila stará matka. V predchádzajúcom školskom roku bola matka 2x na rodičovskom združení. Otec sa o maloletú nezaujímal ani raz, triedna učiteľka ho nepozná.

4. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné zo dňa 30.1.2019 vyplýva, že u otca maloletých detí ide o druhé manželstvo a matka detí je mladšia ako ich otec. Ich vzťah je poznačený vzájomnou žiarlivosťou. V domácnosti boli časté hádky, nezriedka došlo aj k fyzickému napadnutiu. Do bytu, predovšetkým v nočných hodinách, bola privolaná policajná hliadka, pričom väčšina zásahov bola ukončená dohovorom. Dlhodobá nepriaznivá situácia vyústila do neodkladného zverenia maloletých detí do starostlivosti starej matky. Hlboko rozvrátený vzťah medzi starou matkou a jej dcérou, matkou detí, sťažuje v súčasnosti realizáciu súdneho rozhodnutia - maloleté deti sa odmietajú zdržiavať u starej matky a rodičia nemajú záujem starej matke pomáhať pri vykonávaní jej povinností. Doposiaľ si neuvedomili, že za vzniknutú situáciu sú zodpovední práve oni dvaja a ich nevhodné správanie sa a konanie. Rodina sa zúčastnila aj realizácie projektu s názvom: „Zabezpečenie vykonania odborných metód na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa.“ Bolo zjavné, že na strane rodičov nedošlo k požadovanej zmene v správaní sa, práve naopak, po celý čas sa snažia o návrat detí do svojej starostlivosti bez toho, aby si uvedomili svoje chyby a prejavili záujem ich napraviť a v budúcnosti ich zopakovať. Poradensko-psychologický proces s rodinou bol obnovený v mesiaci február 2019. Dňa 25.3.2019 sa na základe iniciatívy kolízneho opatrovníka uskutočnila prípadová konferencia, ktorej sa zúčastnili obaja rodičia, maloleté deti, stará matka detí a boli prítomní aj zástupcovia Obvodného oddelenia PZ v Humennom. Rodičov sa však žiadnym spôsobom nepodarilo motivovať k zmene. Na odporúčanie kolízneho opatrovníka síce raz navštívili psychiatrickú ambulanciu, avšak uvádzajú, že ďalšie návštevy u odborníka nie sú potrebné, pretože im nebola diagnostikovaná závislosť na alkohole. Požívanie alkoholu u rodičov naďalej vedie k ich problémovému správaniu.

Vo výchove maloletých detí panuje dlhodobo nejednotnosť a maloleté deti nemajú presne vytýčené hranice. Maloletý G. sa izoloval, odklonil sa k tráveniu voľného času v spoločnosti nevhodnej partie, aj keď navonok javí známky poslušnosti. Maloletá G. sa naopak stala akousi ochrankyňou matky v konfliktných situáciách, ku ktorým medzi rodičmi často dochádza a tým je na ňu kladená nepríjemná záťaž. Stará matka dokáže maloletým deťom zabezpečiť ich základné fyziologické potreby, avšak pre nespokojnosť a neochotu rodičov pomôcť jej a vytvoriť tak pre maloleté deti vhodné dočasné výchovné prostredie je väčšina ich ostatných potrieb nedostatočne saturovaná. Napriek mnohým sľubom na strane rodičov nedošlo zatiaľ na strane rodičov k žiadnej zmene.

5. Dňa 4.6.2019 bol vypočutý mal. G. G., nar. X.XX.XXXX, ktorý uviedol, že mu je dobre aj pri babke, aj pri rodičoch a nerozhodol sa kde chce ostať. Po škole ide k babke, potom po neho prídu rodičia a spolu so sestrou idú s nimi domov. Podľa jeho výpovede sa v poslednom čase rodičia snažia nekričať, nebiť sa. Maloletá G. G., nar. X.X.XXXX vo svojej výpovedi uviedla, že chce byť pri rodičoch. Po škole chodí k babke a potom ide s rodičmi domov. Uviedla, že posledné dva - tri mesiace sa rodičia pohádajú, ale nie tak často ako predtým, v minulosti bola svedkom toho ako sa naťahovali. Uviedla, že rodičia pijú, ale predtým pili častejšie. Na ňu však pod vplyvom alkoholu nekričia.

6. Zo záznamu z výkonu terénnej sociálnej práce zo dňa 23.4.2019 vyplýva, že bol navštívený Obecný úrad U., konkrétne starosta obce, ktorý uviedol, že aspoň raz týždenne sa na obecný úrad chodia

sťažovať susedia manželov G., ktorí od starostu žiadajú, aby zjednal nápravu ich problémového správania sa. Manželia po požití alkoholu sa hádajú, vykrikujú vulgarizmy, fyzicky na seba útočia a to bez ohľadu na dennú alebo nočnú hodinu. Keď sa niekto zo susedov ozve, alebo ukáže na chodbe, p. G. začne nadávať a vyhrážať sa napr., že všetko vyhodí do vzduchu. Po hádke sa stáva, že aj o polnoci si objedná taxík a spolu s maloletou G. odchádza do R.. Starosta obce prichádzal do kontaktu aj s maloletým G., ktorý hrá futbal za U.. Všimol si, že je to problémový chlapec, ktorý má nevhodných kamarátov, čo sa začína prejavovať aj tým, že po zápase si zapálil cigaretu. Robí si čo chce a nikoho nerešpektuje.

7. Sú súhlasom rodičov, súd uznesením Okresného súdu Humenné č. 8P 293/2018 zo dňa 11.6.2019 pribral do konania znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria a vypracovaním znaleckého posudku poveril MUDr. Z. C.. Úlohou znalca bolo posúdiť, či sú rodičia maloletých detí závislí na alkohole a či táto závislosť ovplyvňuje výchovu maloletých detí. Znalec predložil súdu dňa 12.8.2019 znalecký posudok č. XXX/XXXX. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že znalec u oboch rodičov konštatoval závislosť od alkoholu v 3. vyv. štádiu. U oboch uviedol, že v prípade, ak je rodič závislý na alkohole, je to veľmi ťažká téma pre celú rodinu. Pre deti je veľmi ťažké danú situáciu správne pochopiť. Odborníci tvrdia, že deti alkoholikov majú množstvo emocionálnych aj mentálnych problémov, ako aj ťažkosti v správaní. Sú ohrozené až štvornásobne vyšším rizikom, že budú samy závislé na alkohole alebo iných omamných látkach, či hracích automatoch.

8. Na poslednom pojednávaní stará matka maloletých detí uviedla, že podľa jej názoru je potrebné maloleté deti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti s tým, že matka detí potrebuje odbornú starostlivosť týkajúcu sa problémov s alkoholom. Otec maloletých detí uviedol, že podniká na základe živnostenského oprávnenia. Náklady na bývanie vo výške 130 eur mesačne uhradza on. Podniká na základe živnostenského oprávnenia, ale má stratu. Spláca pôžičky okolo 20 000 eur po 300 eur mesačne. Maloletým deťom platí za telefóny po 25 eur mesačne. Matka maloletých detí je od júna nezamestnaná a nemá žiaden príjem.

Podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka sa na strane rodičov nič nezmenilo, preto kolízny opatrovník zotrúva na svojich vyjadreniach. Naposledy došlo ku konfliktu medzi rodičmi pred dvoma týždňami a opäť bola privolaná polícia.

9. Podľa § 45 zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

10. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že je v záujme maloletých detí zveriť ich do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že rodičia maloletých detí sú závislí od alkoholu, pričom nemajú záujem tento svoj problém nejakým spôsobom vyriešiť. Závislosť na alkohole u rodičov bola preukázaná aj znaleckým dokazovaním. Pod vplyvom alkoholu sú rodičia maloletých detí voči sebe agresívni, pobijú sa, hádajú sa a nie raz v ich domácnosti zasahovala polícia. Takéto rodinné prostredie nie je vhodné na výchovu maloletých detí, aj keď maloletá G. sa vo svojej výpovedi vyjadrila, že chce ostať pri rodičoch a nie u starej matky. Nevhodnosť domáceho výchovného prostredia sa odrazila aj na negatívnom správaní sa maloletého G. v škole, ako aj mimo školy. Stará matka je spôsobilá poskytnúť maloletým deťom plnohodnotnú starostlivosť, aj napriek tomu, že rodičia maloletých detí s ňou pri výchove maloletých detí nespolupracujú, nevedú maloleté deti, najmä G. k tomu, aby starú matku rešpektovali a ostali u nej, keďže boli neodkladným opatrením zverené do jej osobnej starostlivosti. Nepochybne je tu aj konflikt medzi starou matkou a jej dcérou, matkou maloletých detí. Konanie vo veci zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky začalo dňa 21.8.2018. Od začiatku konania uplynul viac ako rok do dňa rozhodnutia, pričom ani počas súdneho konania nedošlo k žiadnemu posunu v správaní sa rodičov maloletých detí. Svoju závislosť popierajú, odbornú starostlivosť odmietajú a k zmene ich správania sa voči sebe navzájom nedošlo. Len dva týždne pred rozhodnutím súdu v ich domácnosti opätovne zasahovala polícia. Takéto rodinné prostredie nie je vhodné na výchovu maloletých detí a preto súd maloleté deti zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Ide o preventívne opatrenie súdu a motivačné opatrenie, ktoré by malo rodičov naštartovať v tom, aby svoje správanie sa zmenili a vyhľadali odbornú pomoc, pre riešenie svojej závislosti. Výživné zo strany otca pre maloleté deti súd určil po 50 eur mesačne na každé dieťa, pretože tento podniká na základe živnostenského oprávnenia a proti výške výživného nenamietal. Zo strany matky súd určil výživné v minimálnom rozsahu, pretože matka maloletých detí je nezamestnaná a nemá žiaden príjem.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.